

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

CENTER FOR CIVIL AND HUMAN RIGHTS

KRIVÁ 23, 040 01 KOŠICE, SLOVENSKO

- » mobil: +421 908 69 55 31, +421 949 338 396
- » www.poradna-prava.sk » poradna@poradna-prava.sk
- » IČO: 37 86 72 70 » IBAN: SK98 5200 0000 0000 0551 9629

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Košiciach, 18.6.2020

Rómske deti z mestskej časti Stará Ľubovňa - Podsadek nie sú vo vzdelávaní segregované, rozhodol odvolací súd

Rómske deti navštevujúce základnú školu v mestskej časti Stará Ľubovňa - Podsadek nie sú vo vzdelávaní segregované napriek tomu, že škola je etnicky jednoliata a navštevujú ju iba rómske deti z príľahlej znevýhodnenej rómskej komunity. Svojím rozsudkom to potvrdil Krajský súd v Bratislave, ktorý sa tak stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III z októbra 2016. Súdne konanie v prípade iniciovala mimovládna organizácia Poradňa pre občianske a ľudské práva (POLP). Rozsudok odvolacieho súdu je podľa nej v rozpore s medzinárodným právom a plánuje sa preto obrátiť s dovolaním na Najvyšší súd SR.

POLP podala žalobu na Okresný súd Bratislava III ešte v apríli 2015 ako tzv. verejnú žalobu podľa antidiskriminačného zákona. V súdnom konaní namietala, že samospráva a zodpovedné štátne orgány, vrátane ministerstva školstva, neprijímaním dostatočných opatrení na ochranu pred diskrimináciou a opatrení na odstránenie segregácie rómskych detí v základnej škole porušujú domáce a medzinárodné právne predpisy na ochranu pred diskrimináciou. Žalovaní namiesto prijatia opatrení na ochranu pred diskrimináciou rozšírili kapacity školy, ktorú dlhodobo navštevujú len sociálne znevýhodnené rómske deti, vybudovaním modulovej prístavby otvorenej v školskom roku 2014/2015. Toto opatrenie považovala POLP za nesystémové a podľa nej segregáciu rómskych detí na danej škole len udržiava. Poradňa v konaní namietala, že vzdelávanie v etnicky segregovanej škole nedokáže zabezpečiť rómskym deťom rovné vzdelávacie šance a navrhovala ich integráciu na školách spolu s ostatnými deťmi v meste.

Krajský súd v Bratislave [rozsudkom zo dňa 29.4.2020](#) v celom rozsahu potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III a stotožnil sa tak s jeho závermi. Odvolací súd konštatoval, že aj keď príslušnú základnú školu navštevujú výhradne rómske deti - tento stav vznikol v dôsledku demografického vývoja a so súhlasom rodičov rómskych detí. Podľa odvolacieho súdu daný stav vznikol bez úmyselného konania štátu a samosprávy ako žalovaných strán, ktorých cieľom nebolo zamedziť vzájomnému kontaktu rómskych detí s deťmi z majority.

V procesnej rovine odvolací súd odmietol námietky ministerstva školstva a potvrdil, že štát a štátne inštitúcie, ktoré ho v konaní zastupujú, môžu byť v antidiskriminačnom spore žalovanými subjektmi. Konštatoval, tiež, že civilné súdy môžu nariadiť prijatie opatrení na odstránenie diskriminácie, ak sa v konaní preukáže. A to vrátane vypracovania desegregačného plánu, čo POLP v konaní navrhovala.

Vanda Durbáková, advokátka zastupujúca Poradňu v tomto súdnom spore, k doručenému rozsudku uviedla:

„Je zrejmé, že podľa odvolacieho súdu je možné za porušenie antidiskriminačného zákona považovať len oddelené vzdelávanie rómskych detí, ktoré by bolo spôsobené úmyselným a cieľovým konaním zo strany štátnych orgánov či samosprávy. Tento jeho pohľad je však v rozpore s medzinárodným právom, právom EÚ aj v rozpore s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu v tejto oblasti. Tie chápu rasovú segregáciu vo vzdelávaní ako závažnú formu diskriminácie, ktorá porušuje práva segregovanej menšiny, bez ohľadu či bola spôsobená cielene a s úmyslom segregovať. Verím, že Najvyšší súd SR toto rozhodnutie zvráti a v prípade pochybností sa obráti na Súdny dvor EÚ so žiadosťou o poskytnutie výkladu k riešeným právnym otázkam v súlade s právom EÚ.“

Štefan Ivanco, programový koordinátor Poradne, k rozsudku dodal:

"Odvolací súd zjavne chápe segregáciu vo vzdelávaní len ako nútené oddeľovanie detí rasovej či etnickej menšiny. Segregácia vo vzdelávaní je však jav, ktorý môže jednoducho vzniknúť v dôsledku dlhodobej nečinnosti štátu a samospráv v oblasti odstraňovania diskriminácie a podpory inklúzie príslušníkov znevýhodnenej menšiny. V súdnom konaní sme prostredníctvom predložených odborných stanovísk jasne poukázali na negatívne psychologické, pedagogické aj sociálne dopady segregovaného vzdelávania na rómske deti. Tieto negatívne dopady sú pritom rovnako relevantné a znevýhodňujú rómske deti bez ohľadu na to, ako k ich segregácii došlo. Túto skutočnosť žiaľ súd v konaní úplne odignoroval. Považujem tiež za alarmujúce, že krajský súd rozhodol o našom odvolaní až po viac než troch rokoch od jeho podania."

Kontakty:

Štefan Ivanco - programový koordinátor Poradne pre občianske a ľudské práva a zástupca žalujúcej strany: tel. č.: 0908 695 531; e-mail: poradna@poradna-prava.sk.

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násillia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Zabezpečuje sprostredkovanie bezplatného právneho poradenstva vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv a bezplatného právneho zastupovania v konaniach pred slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť. Web: www.poradna-prava.sk.

Podporte činnosť Poradne [peňažným príspevkom](#).